

Załącznik
do uchwały nr XVII/113/2008
Rady Miasta Bartoszyce
z dnia 7 lutego 2008 r.

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
I PRZEMOCY W RODZINIE NA ROK 2008.**

Bartoszyce 2008

WPROWADZENIE

Podstawą prawną i merytoryczną programu są:

- *Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (t.j Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.);*
- *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku (t.j Dz. U. z 2005r. Nr 179, poz.1485 z późn.zm.);*
- *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (t.j Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz.1493);*
- *Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006-2010;*
- *Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010;*
- *Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko – Mazurskim na lata 2008 – 2011;*
- *Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2005-2008;*
- *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bartoszyce do 2015 r.*

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na rok 2008 jest kontynuacją zadań realizowanych w Bartoszycach od 1997 roku. W programie uwzględniono założenia ujęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bartoszyce do 2015 roku.

I. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW

1.1. Polskie problemy alkoholowe

Uzależnienie, a zwłaszcza uzależnienie od alkoholu i innych narkotyków wymienia się jako jeden z ważniejszych problemów społecznych w naszym kraju. I rzeczywiście badania pokazują, że po bezrobociu, alkoholizm, picie przez młodzież są wymieniane jako najważniejsze problemy społeczne. Za nimi pojawia się spadek stopy życiowej, sytuacja mieszkaniowa, przemoc w rodzinie, przestępczość i narkomania. Wszystkie wymienione problemy są bardzo dotkliwe i destrukcyjne. Jednak problem uzależnienia jest szczególny, bo dotyczy w zasadzie wszystkich ludzi, a w sposób patologiczny dużą część naszego społeczeństwa. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych ma jeszcze tą cechę, że występuje z innymi problemami społecznymi i często je pogłębia.

Uzależnienie od kilkunastu lat jest już zaliczane do chorób, mówi się o chorobie uzależnienia od alkoholu, narkotyków, ale także o uzależnieniu od pracy, internetu, seksu, rzeczy, przedmiotów, hazardu, itd. Gdy głębiej się zastanowić nad tą chorobą okazuje się, że dotyczy ona wszystkich obszarów naszego życia tylko jej objawy, mechanizmy i skutki znacznie się od siebie różnią. Jest już oczywiste, że mechanizm uzależnienia ma w sobie każdy człowiek, choć rozpoznajemy je dopiero, gdy pojawiają się przykre objawy. Dlatego też o uzależnieniu możemy mówić w co najmniej dwóch perspektywach: jako o ogólnym mechanizmie patologicznym, z którym na różne sposoby boryka się każdy z nas, lub uzależnieniu od substancji psychoaktywnych przy którym objawy są na tyle groźne, że pojmujemy je jako groźne, niebezpieczne i śmiertelne. Przy takim podejściu należałoby raczej mówić, że u alkoholika objawem uzależnienia jest picie napojów alkoholowych, u narkomana objawem jest zażywanie narkotyków, u uzależnionego od internetu objawem jest niszczące go przesiadywanie przed komputerem, u uzależnionego od hazardu objawem jest niekontrolowane granie ze wszystkimi konsekwencjami w gry hazardowe, itd. Każde uzależnienie jest chorobą nieuleczalną, chroniczną i śmiertelną. Jej nieuleczalność polega na niemożności powrotu do kontrolowanych zachowań, które były objawem uzależnienia. Tą chorobę można jedynie powstrzymać lub trwale zaleczyć. Jej chroniczność polega na tym, że nie powstrzymywana pogłębia się i jej objawy są coraz bardziej destrukcyjne i niszczące dla chorego i jego otoczenia. Jej śmiertelność polega na przedwczesnych zgonach spowodowanych zniszczeniem organizmu przez substancję chemiczną systematycznie dostarczaną do organizmu, lub na przypadkowych zgonach w wyniku różnego rodzaju wypadków. Jest to bardzo groźna choroba, ponieważ rokowania na trwałe zaleczenie sięgają 30-40% przypadków.

Podstawowym celem Programu jest zmniejszenie rozmiarów szkód związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji. Planowane działania profilaktyczne i naprawcze dotyczą nie tylko szkód związanych z nadużywaniem alkoholu ale rozumiane są szerzej: jako profilaktyka problemów wynikających z używania i nadużywania substancji psychoaktywnych. W nowoczesnych koncepcjach profilaktycznych podkreśla się, że na poziomie wczesnego zapobiegania podział na alkohol, narkotyki i tytoń nie ma uzasadnienia, bowiem mechanizmy i motywy sięgania po środki psychoaktywne są bardzo zbliżone. Rozwiązywanie problemów alkoholowych oznacza zarówno podejmowanie tych działań, które są ukierunkowane na grupy osób uzależnionych od alkoholu i ich rodziny, jak również i tych, które zmierzają do zmniejszenia rozmiarów i dotkliwości problemów, jakie niesie za sobą nadużywanie alkoholu. Nowoczesne podejście do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych obejmuje zatem różne środki – wszędzie tam gdzie mowa będzie o profilaktyce problemów alkoholowych problem należy rozumieć szerzej – jako profilaktykę problemów wynikających z używania środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, tytoń).

Do najważniejszych problemów wynikających ze spożywania środków psychoaktywnych w Polsce można zaliczyć:

1. **Samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu.** W Polsce żyje około 700-800 tys. osób uzależnionych od alkoholu, czyli 2% całej populacji.
2. **Szkody zdrowotne nadużywających alkoholu osób dorosłych.** W kraju około 1,5-1,8 miliona pacjentów leczących się z powodu różnych chorób u lekarzy specjalistów i w podstawowej opiece zdrowotnej poważnie nadużywa alkoholu choć nie są uzależnieni.
3. **Szkody występujące u nadużywającej alkoholu młodzieży.** Około 20% polskich nastolatków nadużywa alkoholu w sposób przynoszący poważne szkody dla ich rozwoju fizycznego, psychicznego i moralnego. Obniża się wiek inicjacji alkoholowej, oraz zacieśnia różnica wieku inicjacji i częstotliwości spożywania alkoholu występująca poprzednio pomiędzy chłopcami i dziewczętami.
4. **Przemoc domowa i inne szkody w rodzinie z problemem alkoholowym.** Około 3 do 4 milionów osób żyje w rodzinach, w których z powodu powtarzającej się nietrzeźwości dochodzi do przemocy, zaniedbań, ubóstwa, demoralizacji oraz innych zjawisk powodujących stres, współuzależnienie i inne szkody osobiste u członków rodziny. Badania żon alkoholików ujawniają, że około $\frac{3}{4}$ spośród nich doświadcza przemocy. Doświadczenie przemocy domowej w dzieciństwie powoduje m.in. zmiany w postrzeganiu i umiejętnościach rozwiązywania problemów, używanie zachowań pasywnych (np. zamykanie się w sobie, uległość) albo agresywnych (np. ataki werbalne i/lub fizyczne). Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym często wymagają specjalistycznej terapii (także w życiu dorosłym) z powodu zaburzeń przystosowania i problemów psychologicznych.
5. **Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy.** Nietrzeźwość w miejscu pracy mimo poprawy sytuacji w ostatnich latach nadal jest częstą przyczyną wypadków i obniżenia wydajności pracy.
6. **Przestępstwa i wykroczenia popełnione przez osoby nietrzeźwe.** Na szczególną uwagę zasługują takie zjawiska jak nietrzeźwość kierowców i powodowane przez nich wypadki oraz związek nietrzeźwości z przestępstwami pospolitymi, z recydywą i z przemocą.
7. **Łamanie prawa związane z handlem napojami alkoholowymi.** Najważniejszymi zjawiskami problemowymi są w tym obszarze naruszenia prawa związane ze sprzedażą alkoholu osobom niepełnoletnim, nielegalny handel napojami alkoholowymi oraz reklama i promocja alkoholu. Przyczyniają się one do wzrostu określonych powyżej zagrożeń oraz zakłóceń w funkcjonowaniu systemu prawnego.

Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadaniem własnym gminy jest „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu” (art. 4¹ ust 1 ustawy).

W szczególności zadania wskazane w ustawie a realizowane w ramach Miejskiego Programu obejmują :

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W 2005 roku obowiązywać zaczęły dwie kolejne ustawy regulujące obowiązki gmin w zakresie przemocy w rodzinie i narkomanii.

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

Art. 10.1. ustawy

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, uczniów także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Art. 10.2 ustawy

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Gminnym Programem”, uwzględniając zadania określone w art.2 ust.1 pkt 1 - 3 oraz kierunki działań wynikające z Krajowego Programu. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.:

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.²⁾) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Z 2002 r. Nr 147, poz.1231, z późn. zm.³⁾), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.
2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności:
  - 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
  - 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
  - 3) opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
  - 4) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Zgodnie z cytowanymi wcześniej zapisami powyższych ustaw od roku 2006 samorząd gminny jest w obowiązku stworzyć oprócz dotychczas realizowanego Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych także Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W roku 2008 opracowany został jeden Program: **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie.**

1.2. Problem alkoholu i narkomanii w województwie warmińsko – mazurskim

W województwie warmińsko – mazurskim, podobnie jak i w całym kraju, około 20% nastolatków nadużywa alkoholu w sposób przynoszący poważne szkody dla ich rozwoju fizycznego, psychicznego i moralnego. Stale też wzrasta przestępczość wśród nieletnich oraz agresja potęgująca zjawiska przemocy w rodzinach, zwłaszcza wobec kobiet i dzieci, czego źródło leży w zjawiskach uzależnień, głównie alkoholowych.

Mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego częściej (8%) niż ogół Polaków (3%) przyznają się do prowadzenia samochodu po spożyciu alkoholu, przy czym częściej postępują tak mężczyźni (11%) niż kobiety (1%). Nieco częściej, bo co czwarty badany (28%) widział nietrzeźwego prowadzącego samochód; interwencję w tej sytuacji podjął prawie co drugi jej świadek (w Polsce co trzeci). W pracy w ciągu ostatniego roku piło 12% konsumentów z województwa warmińsko-mazurskiego (w Polsce 8%); ponad trzykrotnie częściej byli to mężczyźni niż kobiety.

Wśród kobiet, które kiedykolwiek były w ciąży, co piąta zadeklarowała, że w okresie, gdy spodziewała się dziecka, co najmniej raz piła alkohol. Do kilkukrotnego spożywania alkoholu w tym okresie przyznało się 51%.

Ponad dwie trzecie (68%) mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego widziało pijących nastolatków (w badaniu ogólnopolskim nieco więcej, bo 72% badanych). Jedynie 14% świadków takiego zdarzenia próbowało w tej sytuacji interweniować. Fakt sprzedaży alkoholu nieletnim dostrzegło natomiast 22% badanych mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, a interwencję w takiej sytuacji podjął co dziesiąty z nich. Prawie co piąty (21%) mieszkaniec województwa warmińsko-mazurskiego nie zauważył w ciągu ostatnich 6 miesięcy zmiany w zachowaniu sprzedawców wobec młodych ludzi chcących kupić alkohol. Na częstsze legitymowanie oraz odmowę sprzedaży alkoholu młodo wyglądającym klientom zwróciło uwagę odpowiednio 32% i 25% badanych.

Co trzeci z badanych mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego przyznał, że w jego rodzinie zdarzały się przykre sytuacje mające związek z piciem alkoholu, z czego 44% zadeklarowało, że takie zdarzenie miało miejsce w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Osoby należące do grupy o najwyższym poziomie konsumpcji najczęściej przyznawały, że ostatnio miały takie doświadczenie (71%).

Świadkiem sytuacji, gdy bieda lub nieszczęście jakiejś rodziny były spowodowane pijaństwem było 59% mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, a nieco ponad co drugi respondent w próbie ogólnopolskiej (52%). 8% mieszkańców województwa zadeklarowało, iż w ciągu ostatnich 12 miesięcy w ich najbliższej rodzinie miał miejsce -co najmniej jeden- przypadek przemocy fizycznej, zaś 13% mieszkańców województwa przyznało, że w ich najbliższym otoczeniu doszło do przemocy psychicznej.

Ze strony nietrzeźwych, agresja słowna jest znacznie bardziej powszechna niż przemoc fizyczna- więcej niż co czwarty mieszkaniec województwa był w ostatnim roku świadkiem agresji słownej, a co piąty doświadczył jej osobiście. Przypadki agresji fizycznej ze strony nietrzeźwych miały miejsce rzadziej – obserwowało ją 14% ankietowanych, a 7%

padło jej ofiarą. W skali kraju 28% było świadkiem agresji słownej, a 12% – przemocy fizycznej. Odpowiednie odsetki dla bycia ofiarą tych dwóch typów przemocy wynoszą: 17% i 4%. Rozważając łącznie przypadki bycia ofiarą agresji fizycznej i słownej okazuje się, że najczęściej narażeni na nią są uczniowie i studenci (43%).

Systematycznie rośnie też liczba dzieci i młodzieży, która eksperymentuje z substancjami psychoaktywnymi. Zestawienie wyników badań ankietowych prowadzonych w środowiskach lokalnych województwa z wynikami badań ogólnopolskich potwierdza, że zjawisko to stale utrzymuje się na poziomie od 12% do 15% badanej populacji. Wyniki te świadczą o znacznym wzroście stopnia i zasięgu rozpowszechnienia doświadczeń dzieci i młodzieży z substancjami nielegalnymi i wskazują jednocześnie na wzrost zagrożenia nimi. W latach 1997 - 1998, na obszarach obecnie znajdujących się w granicach województwa warmińsko-mazurskiego, na 100 tys. mieszkańców z powodu uzależnienia od narkotyków leczyło się ok. 24 osób (dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie).

Warto zaznaczyć, że za jazdę pod wpływem narkotyków podobnie jak po alkoholu grożą dwa lata więzienia. Z szacunkowych Stowarzyszenia Bezpieczeństwa Społecznego wynika, iż że około 250 tys. osób, które regularnie zażywają narkotyki, wsiada za kierownicę.

Kierowcy po zażyciu narkotyków (lub mieszance narkotyków z alkoholem) są sześć do dziewięciu razy częściej odpowiedzialni za wypadek drogowy niż ci, którzy byli trzeźwi. Nawet niewielkie ilości amfetaminy czy marihuany są o wiele bardziej niebezpieczne niż dwa piwa lub setka wódki. Wpływ średniej dawki niektórych narkotyków na zachowanie kierowcy jest porównywany do stężenia alkoholu we krwi (0,7- 1 promila)

Stale też wzrasta przestępczość wśród nieletnich oraz agresja potęgująca zjawiska przemocy w rodzinach, zwłaszcza wobec kobiet i dzieci, czego źródło leży w zjawiskach uzależnień, głównie alkoholowych.

1.3.Charakterystyka miasta Bartoszyce.

Miasto Bartoszyce zamieszkuje 25.853 mieszkańców w tym: mężczyźni –12.230, kobiety –13.623 (wg stanu na 06.01.2008r.).

Miernikami aktywności ekonomicznej rzutującymi na warunki życia oraz poziom zamożności jest liczba osób pracujących, bezrobotnych, poziom wynagrodzeń, a także liczba osób korzystających z pomocy społecznej.

Na dzień 31 grudnia 2006r. w rejestrze osób bezrobotnych pozostawało 7.938 osób (w roku 2005 - 9.268 os – spadek o 1.330 osób, co stanowi 14,35%). W stosunku do roku 2004 zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych o 1.482 osoby, a w stosunku do roku 2003 o 1.794 osoby (tendencja spadkowa). Stopa bezrobocia na koniec grudnia wynosiła 34,8%, przy czym w województwie warmińsko-mazurskim osiągnęła poziom 23,7% a w kraju 14,9%. Do spadku bezrobocia rejestrowanego w 2006r. przyczyniły się również wyjazdy do pracy za granicę, osób bezrobotnych i pracujących (wolne miejsca pracy dla osób bezrobotnych). W jakim stopniu, PUP nie jest w stanie ocenić, gdyż nie prowadzi takich statystyk (WUP w Olsztynie, który bezpośrednio uczestniczy w organizacji wyjazdów do pracy poza granicami kraju, również nie posiada danych dotyczących w/w tematu).

Charakterystyczną cechą bezrobocia, niezależnie od tendencji występujących w kształtowaniu się ogólnej liczby bezrobotnych w ostatnich latach, jest utrzymywanie się niekorzystnych cech w strukturze bezrobocia, do których w szczególności należy wysoki udział w łącznej liczbie bezrobotnych:

- o ludzi w wieku mobilnym, a przede wszystkim ludzi młodych do 25 roku życia - 1.736 osób, tj. 21,9 % ogółu bezrobotnych,

- o osób długotrwale bezrobotnych (zarejestrowani pow. 12 m-cy) 5.705 osób, tj. 71,9%
- o bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych – 2.807 osób, tj. 35,4%,
- o powyżej 50 roku życia – 1.243 osoby, tj. – 15,7%,
- o osób niepełnosprawnych – 122 osoby, tj. 1,5%,
- o bezrobotnych mieszkańców wsi – 4.027 osób, tj. 50,7%,
- o dotychczas niepracujących – 1.932 osoby, tj. 24,3%,
- o osób z prawem do zasiłku – 1.139 osób, tj. 14,4%.

1.4. Informacje służb publicznych, które spotykają się z problemem alkoholowym.

1) Komenda Powiatowa Policji w Bartoszycach w okresie od 01.01.-31.12.2007 roku odnotowała następujące zdarzenia dotyczące naruszenia prawa i porządku publicznego przez osoby pod wpływem alkoholu:

I.p.	Naruszenie prawa i porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu	2006 r.	2007 r.
1.	Popełnione przestępstwa w związku z alkoholem	98	61
a)	Zabójstwo	1	3
b)	Znęcanie się nad rodziną	65	49
c)	Kradzież mienia	15	4
d)	Kradzież z włamaniem	17	5
2.	Interwencje domowe policji	1278	2293
	a) w tym interwencje domowe policji dotyczące przemocy w rodzinie	378	532
3.	Osoby izolowane w Policyjnej izbie wytrzeźwień	710	458
4.	Kolizje i wypadki drogowe po spożyciu alkoholu lub w związku z alkoholem	22	44
5.	Prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu	289	176

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE NARKOMANII

1.	Posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych	26	19
2.	Udzielanie innej osobie środka odurzającego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej	6	1
3.	Udzielanie innej osobie środka odurzającego	5	1
4.	Razem	37	21

2) Dane z Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

W okresie od 01.01 do 31.12.2007 roku w stosunku do **77** osób wydano postanowienia o obowiązkowym poddaniu się leczeniu odwykowemu w tym: w warunkach stacjonarnych-**46** osób i warunkach niestacjonarnych-**33** osoby, w **20** przypadkach rodzicom nadużywającym alkoholu ograniczono władzę rodzicielską i ustanowiono nadzór kuratora, natomiast w **2** sprawach pozbawiono rodziców władzy rodzicielskiej; **6** dzieci umieszczono w placówce opiekuńczo – wychowawczej w związku z kategorięcznym zaniedbywaniem obowiązków rodzicielskich wynikających z nadużywania alkoholu.

3) Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach w okresie od 01.01 – 31.12.2007 roku udzielił pomocy **1548** rodzinom, a dokładnie **3913** osobom.

Ośrodek objął też w okresie jak powyżej bezpłatnym dożywianiem **1192** osoby z **741** rodzin w tym **932** dzieci

W ramach poradnictwa specjalistycznego MOPS udzielone zostały następujące porady:

Porady	Liczba udzielonych porad	
	2006 r.	2007 r.
Porady prawne	263	278
Porady pedagogiczne	70	82
Porady specjalistów pracy socjalnej	178	125
Porady telefoniczne	245	345
Porady dotyczące przemocy domowej	36	26
Suma	792	856

Kryzys w funkcjonowaniu dzisiejszej rodziny związany jest z różnymi problemami, a w szczególności z finansowym, bezrobociem, alkoholizmem i przemocą. Codzienne problemy i wynikający z tego stres, a także niemożność załatwienia prostej sprawy, chaos, lęk, niepewność jutra – to przykłady tego, co obciąża każdego człowieka w codziennym życiu. Nieporadność rodziny wymaga wobec tego zaangażowanej interwencji i skutecznej pomocy zespołu interdyscyplinarnego.

Z zaprezentowanych danych wynika, że najwięcej osób korzysta z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego korzystnie wpływającego na poprawę i funkcjonowanie bartoszyckich rodzin oraz z porad telefonicznych.

Porady prawne dotyczą głównie pism procesowych i apelacji, pozwów dotyczących egzekwowania alimentów, rozwodów, separacji, problemów mieszkaniowych i spraw emerytalno – rentowych.

4) Dane dotyczące leczenia odwykowego.

W ramach kontraktu Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia „Szansa” w Bartoszycach zabezpiecza program terapii podstawowej dla osób uzależnionych i współuzależnionych – leczenie ambulatoryjne.

Liczba pacjentów, którzy skorzystali z pomocy leczenia odwykowego:

1. W okresie od 01.01 – 30.06.2005 roku - **260** to osoby uzależnione i **104** współuzależnione.
2. W okresie od 01.01.- 30.11.2006 roku- **329** to osoby uzależnione od alkoholu, **19** - liczba osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, **106** liczba osób współuzależnionych, liczba systematycznie pracujących grup z programem terapeutycznym- **11**
3. W okresie od **01.01. do 31.12.2007**- zarejestrowano **332** osoby uzależnione od alkoholu w tym **176** z miasta Bartoszyce, **84** osoby współuzależnione w tym **51** z Bartoszyce, **3** osoby pijące szkodliwie z miasta Bartoszyce oraz **15** osób uzależnionych od różnych substancji psychoaktywnych w tym **12** z Bartoszyce.

W poradni systematycznie pracowało **11** grup z programem terapeutycznym.

- radzenia sobie z głodem alkoholowym,
- grupa psychoedukacyjna,
- tożsamości, bezsilności, destrukcji
- grupa nawrotów choroby oraz grupa zadaniowa.

Oprócz programu podstawowego odbywają się maratony:

- praca nad poczuciem własnej wartości,
- złość, agresja, uzależnienie,
- krzywda i wybaczenie,
- trening asertywnych zachowań abstynenckich,
- praca nad poprawą komunikacji w rodzinie.

Systematycznie pracujące grupy dla osób współuzależnionych to:

- grupa psychoedukacyjna,
- grupa wstępna,
- współuzależnienie,
- rozwój osobisty,
- pogłębiona terapia dla osób współuzależnionych.

Oprócz grup systematycznie pracujących odbywają się również maratony dla osób współuzależnionych:

- destrukcja dla osób współuzależnionych,
- tożsamość współczesnej kobiety,
- poczucie własnej wartości,
- praca nad złością,
- praca nad poczuciem winy i krzywdy.

5) Dane dotyczące pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W okresie od stycznia do grudnia 2007 roku do komisji wpłynęło **84** wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego /dla porównania w roku **2006** wysłano **76** wniosków do Sądu/. Wysłano **168** wezwań do punktu konsultacyjnego, który pełni funkcję punktu informacyjno interwencyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz poradnictwo prawne dla ofiar przemocy domowej, przeprowadzono **77** wywiadów środowiskowych, zwrócono się do lekarza biegłego o opinię w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wobec **70** osób nadużywających alkoholu, wobec **62** osób został złożony wniosek do Sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego.

Sprzedaż alkoholu

Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych								
wydane – z napojami przeznaczonymi do spożycia								
poza miejscem sprzedaży					w miejscu sprzedaży			
według zawartości alkoholu					według zawartości alkoholu			
wydane ogółem w 2007 roku	razem	do 4,5%	do 18%	do i pow. 18%	razem	do 4,5%	do 18%	do i pow. 18%
51	33	8	8	17	18	11	0	7

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Z napojami przeznaczonymi do spożycia					
poza miejscem sprzedaży			w miejscu sprzedaży		
według zawartości alkoholu			według zawartości alkoholu		
do 4,5%	do 18%	do i pow. 18%	do 4,5%	do 18%	do i pow. 18%
12	17	30	11	2	16

Liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych

Liczba mieszkańców na 1 punkt sprzedaży	
ogółem	z napojami o zawartości alkoholu pow. 18%
294	562

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych

detalicznych	gastronomicznych
59	29

II. STAN ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I POMOCOWEJ

2.1. Stan zasobów instytucjonalnych

1. Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia „Szansa”,
4. Niepubliczny Zakład Lecznictwa Otwartego Psychiatrycznego i Odwykowego,
5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
6. Komenda Powiatowa Policji,
7. Sąd Rejonowy,
8. Straż Miejska,
9. Szkoły podstawowe, gimnazja, ponadgimnazjalne,
10. Zakłady Opieki Zdrowotnej,
11. Stowarzyszenia:
  - a) Stowarzyszenie na Rzecz Profilaktyki i Terapii Uzależnień „Źródło”,
  - b) Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Bartoszycach,
  - c) Klub Abstynenta „Feniks”,
  - d) Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej „Akme”,
  - e) Stowarzyszenie „Monar” i inne.
12. Kościoły i inne związki wyznaniowe prowadzące swoje statutowe działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych,
13. Inne podmioty, których działalność służy rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii oraz przeciwdziałaniu przemocy.

III. HIERARCHIZACJA PROBLEMÓW

3.1. Cele Programu

Głównym celem programu jest likwidacja szkód i zapobieganie występowaniu negatywnych zjawisk związanych z tzw. zachowaniami ryzykownymi, nadużywaniem środków psychoaktywnych i przemocy rodzinie poprzez:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych,
- udzielanie pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych, doznającym przemocy, poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych,
- zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują,
- zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi,
- ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez osoby nieletnie,
- zmiana zachowań i postaw mieszkańców i instytucji Bartoszyce w sytuacjach związanych z alkoholem
- wdrożenie nowoczesnych programów profilaktycznych i metod kształtowania postaw służących zdrowemu i trzeźwemu trybowi życia,
- budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie),
- realizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii i przemocy w rodzinie.

3.2. Priorytetowe zadania programu.

W ramach **Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie** celem skutecznego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom realizowana będzie:

Profilaktyka uniwersalna	kierowana do wszystkich uczniów w określonym wieku bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych lub zaburzeń psychicznych i dotycząca zagrożeń znanych, rozpowszechnionych w znacznym stopniu– np. przemocy czy używania substancji psychoaktywnych. Celem jest przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych.
Profilaktyka selektywna	ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka, wymagająca dobrego rozpoznania tych grup uczniów w społeczności szkolnej. Szczególnie dotyczy to uczniów z deficytami poznawczymi, z rodzin dysfunkcyjnych itp. Dla dzieci i młodzieży znajdujących się w grupie podwyższonego ryzyka organizowane są indywidualne lub grupowe działania profilaktyczne (np. terapia pedagogiczna, treningi umiejętności społecznych, socjoterapia).
Profilaktyka wskazująca	kierowana do osób wysokiego ryzyka – to działania wymagające specjalistycznego przygotowania, polegające na terapii, interwencji, bądź leczeniu dzieci i młodzieży z symptomami zaburzeń.

3.3. Zadania szczegółowe

Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 1996 roku w zasadniczy sposób zmieniła model polskiego systemu rozwiązywania problemów alkoholowych. Na samorządy gminne został nałożony obowiązek realizacji konkretnych działań, prowadzonych jako zadania własne w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Na realizację zadań określonych w art.4 ust.1 gminy otrzymały również własne środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wspomniana powyżej ustawa wymienia następujące zadania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

Lp.	Zadanie	Realizator	Adresat	Termin
1.	Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie (poradnictwo prawne, pomoc psychologiczna i terapeutyczna oraz informacja i edukacja).	Organizacje pozarządowe	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
2.	Organizowanie zajęć terapeutycznych dla osób nieletnich z rodzin, w których występuje problem alkoholowy, oraz stosowanie przemocy domowej	Organizacje pozarządowe	Dzieci i młodzież	Cały rok

3.	Dofinansowanie zajęć terapeutycznych (treningi asertywności, treningi radzenia sobie ze złością) dla osób dorosłych uzależnionych bądź współuzależnionych od alkoholu.	Organizacje pozarządowe	Dorośli	Cały rok
4.	Dofinansowanie działalności Klubu Integracji Społecznej- prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki alkoholowej i narkomanii	MOPS	Dorośli	Cały rok
5.	Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przedmiocie motywowania do leczenia oraz kierowania do sądu - Wnoskowanie przez Miejska Komisję ds RPA do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego, - Kierowanie na specjalistyczne badania (biegły lekarz, psycholog), celem wydania opinii o stopniu uzależnienia od alkoholu, - Motywowanie do leczenia. Rozmowy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi celem poddania się terapii odwykowej.	MKRPA, WSO UM, Sąd Rejonowy	Dorośli	Cały rok
6.	Dofinansowanie udziału w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin.	MKRPA, WSO UM, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe	Dorośli	Cały rok

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

Lp.	Zadanie	Realizator	Adresat	Termin
1.	Prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy domowej	MKRPA, WSO UM, MOPS, Sąd, Policja, Prokuratura, Poradnia „Szansa”	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
2.	Organizowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień	MKRPA, WSO UM, Organizacje pozarządowe,	Młodzież i dzieci	Cały rok
3.	Koordinowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, poprzez współpracę z Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej	MKRPA, WSO UM	Dorośli	Cały rok

4.	Dożywanie dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.	MOPS	Młodzież i dzieci	Cały rok
5.	Opracowanie i zakup materiałów informacyjnych- edukacja publiczna w postaci ulotek, broszur, poradników o tematyce zjawisk patologii społecznych i możliwości uzyskania pomocy.	MKRPA, WSO UM	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
6.	Udzielanie wsparcia rodzinom alkoholików	Organizacje pozarządowe, grupy wsparcia	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
7.	Inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin oraz mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy.	Organizacje pozarządowe, MKRPA, WSO UM	Dorośli	Cały rok
8.	Dofinansowanie porad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem uzależnień i przemocy	Organizacje pozarządowe, MKRPA, WSO UM	Dorośli	Cały rok

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;

Lp.	Zadanie	Realizator	Adresat	Termin
1.	Wdrażanie nowoczesnych programów w szkołach dotyczących substancji psychoaktywnych i metod kształtowania postaw służących zdrowemu i trzeźwemu życiu. Program „Domowi Detektywi”, „Trzeci elementarz, czyli program siedmiu kroków”	Placówki oświatowe, Służby publiczne WSO UM	Młodzież i dzieci	Cały rok
2.	Edukacja rodziców i nauczycieli w zakresie pomocy młodzieży w utrzymywaniu abstynencji, rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku narkomanii	Placówki oświatowe, MKRPA, WSO UM	Nauczyciele, rodzice, młodzież	Cały rok
3.	Dofinansowanie świetlic opiekuńczo- wychowawczych prowadzonych przez stowarzyszenia.	Organizacje pozarządowe	Młodzież i dzieci	Cały rok

4.	Organizowanie i dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako elementu oddziaływań profilaktycznych	Organizacje pozarządowe	Młodzież i dzieci	Cały rok
5.	Współdziałanie ze wszystkimi organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz promocji i trzeźwości obyczajów, współorganizacja imprez rodzinnych. Dofinansowanie Bartoszyckich Dni Rodziny	MKRPA, WSO UM, placówki oświatowe Organizacje pozarządowe	Dorośli, młodzież i dzieci	Maj-czerwiec
6.	Wspieranie działań służących rekreacji i zabawie młodzieży bez alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Promocja zdrowego stylu życia poprzez zintegrowanie działań profilaktycznych z aktywnością sportowo- turystyczną.	MKRPA, WSO UM, Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
7.	Czynny udział w kampaniach edukacyjnych, mających na celu ograniczenie zakupu i spożycia alkoholu przez niepełnoletnich oraz przez kobiety w ciąży takich jak „Zachowaj Trzeźwy umysł”, „Cięża bez alkoholu” oraz kampanii edukacyjnych przeciwdziałających narkomanii	MKRPA, WSO UM, Placówki oświatowe	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
8.	Konsultacje psychologiczne dla nauczycieli, pedagogów, wychowawców oraz rodziców w zakresie problematyki uzależnień i przemocy.	MKRPA, WSO UM,	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
9.	Aktualizacja Informatora Bartoszyckiego „Gdzie szukać pomocy” oraz opracowanie i wydanie ulotki na temat „Przemocy w rodzinie”	MKRPA, WSO UM	Dorośli, młodzież i dzieci	czerwiec
10.	Podjęcie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.	MKRPA, WSO UM	Dorośli i młodzież	Cały rok

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

Lp.	Zadanie	Realizator	Adresat	Termin
1.	Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania o charakterze profilaktyki społecznej a) ogłaszanie konkursu ofert i przetargów dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących	WSO UM, MKRPA, Organizacje pozarządowe, placówki	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok

	<p>swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych</p> <p>b) współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych szczególnie AA, Al-anon, Al-ateen</p> <p>c) współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień</p> <p>d) wspieranie grup młodzieżowych liderów.</p>	oświatowe		
2.	Współpraca z lokalnymi mediami zmierzająca do upowszechnienia informacji o problemach alkoholowych i narkomanii oraz instytucjach pomocowych.	WSO UM, Organizacje pozarządowe, służby publiczne,	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok

3.4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zasady wynagradzania

1. Za udział w pracach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bartoszycach członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie na podstawie umowy zlecenie, wypłacane jednorazowo po upływie miesiąca na podstawie rachunku i listy obecności.
2. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 1 ustala się w wysokości 16% minimalnego wynagrodzenia za pracę.
3. Za przeprowadzenie wywiadu środowiskowego /w rodzinie z problemem uzależnień/ ustala się kwotę w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę.
4. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 2 jest udział członków MKRPA w posiedzeniu, potwierdzony podpisem na liście obecności natomiast w pkt 3 wynagrodzenie przysługuje po przeprowadzeniu wywiadu i sporządzeniu dokumentacji z przeprowadzonego wywiadu.

Zadania Komisji

1. Przygotowanie projektu miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie zwanego dalej „programem gminy” oraz uczestnictwo w przygotowywaniu projektów uchwał.
2. Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i przemocy w rodzinie.
3. Przeprowadzanie rozmów interwencyjnych z osobami uzależnionymi.
4. Prowadzenie postępowania w sprawach osób nadużywających alkohol.
5. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych co do zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miasta w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu oraz w sprawie ustalenia zasad usytuowania i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Bartoszyce.
6. Współpraca z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Pełnomocnikiem Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja może prowadzić w wyznaczonym przez siebie składzie wizytację oraz badanie działalności miejskich jednostek organizacyjnych oraz innych instytucji uczestniczących w realizacji programu. Przysługuje jej również prawo uzyskania informacji i wyjaśnień w tym zakresie.

IV.POSTANOWIENIA KOŃCOWE

4.1. Spodziewane efekty realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie.

1. uświadomienie zdrowotnych skutków używania alkoholu,
2. wzrost liczby młodych osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich,
3. zmniejszenie rozmiarów problemów narkomanii na terenie miasta Bartoszyce,
4. wzrost inicjatyw społeczności lokalnej podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży oraz pomocy osobom uzależnionym.

4.2. Planowanie harmonogramu działań na dany rok budżetowy.

Burmistrz Miasta określa plan wydatków **Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na rok 2008** według załącznika nr 1.

4.3. Źródła finansowania programu.

Środki budżetu Miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na obrót alkoholem przeznaczone na realizację zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

4.4. Sposób kontroli realizacji programu.

1. Burmistrz Miasta składa Radzie Miasta roczne sprawozdanie z wykonania zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na rok 2008.
2. Stały monitoring programu prowadzony jest przez Wydział Spraw Obywatelskich oraz Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bartoszczach.

4.5. Sposób pozyskiwania realizatorów programu:

1. Ogłaszanie konkursów ofert na tematyczne zadania programu.
2. Zlecenie instytucjom, organizacjom pozarządowym oraz osobom fizycznym wykonania określonych zadań programu na podstawie umów cywilnoprawnych.
3. Wyszukiwanie osób przygotowanych profesjonalnie do działań i pracy w zakresie programu, wspieranie ich doskonalenia zawodowego.

UZASADNIENIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982 r. (t.j. Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.) określa, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności:

1. tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
3. opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
4. prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

1. działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
2. leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
3. ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
4. nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
5. zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;

Realizacja ww. zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie na rok 2008 stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Projekt preliminarza wydatków na realizację zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na 2008 rok.

Planowane przychody z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych: 320.000 PLN

Rozdział środków: Wydatki w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85153 - zwalczanie narkomanii, rozdziale 85154 – przeciwdziałania alkoholizmowi.

<i>Kierunki działań:</i>	<i>Planowane nakłady</i>
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu-67.000 zł.	
<ul style="list-style-type: none"> • Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, ofiar przemocy w rodzinie oraz osób uzależnionych od narkotyków (poradnictwo prawne, pomoc psychologiczna i terapeutyczna oraz informacja i edukacja). 	10.000
<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie zajęć terapeutycznych dla osób nieletnich z rodzin, w których występuje problem uzależnień, oraz stosowanie przemocy domowej. 	20.000
<ul style="list-style-type: none"> • Dofinansowanie zajęć terapeutycznych (treningi asertywności, treningi radzenia sobie ze złością) dla osób dorosłych uzależnionych bądź współuzależnionych od alkoholu. 	5.000
<ul style="list-style-type: none"> • Dofinansowanie działalności Klubu Integracji Społecznej- prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki alkoholowej i narkomanii 	3.000
<ul style="list-style-type: none"> • Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przedmiocie motywowania do leczenia oraz kierowania do sądu <ul style="list-style-type: none"> - Wnioskowanie przez Miejską Komisję ds. RPA do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego. - Kierowanie i zlecenie specjalistycznych badań (biegły lekarz psycholog i psychiatra), celem wydania wspólnej opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - Motywowanie do leczenia. Rozmowy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi celem poddania się terapii odwykowej. 	26.000
<ul style="list-style-type: none"> • Dofinansowanie udziału w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin. 	3.000
II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie- 97.000 zł.	
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie. 	11.000
<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. 	77.000
<ul style="list-style-type: none"> • Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, poprzez 	

<p>współpracę z Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie i zakup materiałów informacyjnych- edukacja publiczna w postaci ulotek, broszur, poradników o tematyce zjawisk patologii społecznych i możliwości uzyskania pomocy. 1.500 • Udzielanie wsparcia rodzinom alkoholików • Inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin oraz mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy. 4.500 • Dofinansowanie porad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem uzależnień i przemocy. 3.000 	
<p>III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych- 156.000 zł.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie nowoczesnych programów w szkołach dotyczących substancji psychoaktywnych i metod kształtowania postaw służących zdrowemu i trzeźwemu życiu. Program „Domowi Detektywi”, „Trzeci elementarz, czyli program siedmiu kroków” 8.000 • Edukacja rodziców i nauczycieli w zakresie pomocy młodzieży w utrzymywaniu abstynencji, rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku narkomanii. 4.000 • Dofinansowanie świetlic opiekuńczo- wychowawczych, socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym prowadzonych przez stowarzyszenia. 100.000 • Organizowanie i dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako elementu oddziaływań profilaktycznych. 20.000 • Współdziałanie ze wszystkimi organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz promocji i trzeźwości obyczajów, współorganizacja imprez rodzinnych. Dofinansowanie Bartoszyckich Dni Rodziny 4.000 • Wspieranie działań służących rekreacji i zabawie młodzieży bez alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Promocja zdrowego stylu życia poprzez zintegrowanie działań profilaktycznych z aktywnością sportowo- turystyczną. 7.000 • Konsultacje psychologiczne dla nauczyciela, pedagogów, wychowawców w zakresie problematyki uzależnień i przemocy. 2.000 • Czynny udział w kampaniach edukacyjnych, mających na celu ograniczenie zakupu i spożycia alkoholu przez niepełnoletnich takich jak „Zachowaj Trzeźwy umysł”, „Cięża bez alkoholu” oraz kampanii edukacyjnych przeciwdziałających narkomanii 9.000 • Aktualizacja Informatora Bartoszyckiego „Gdzie szukać pomocy” oraz opracowanie i wydanie ulotki na temat „Przemocy w rodzinie” 1.000 	

<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. 	1.000
IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;	
<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania o charakterze profilaktyki społecznej <p>a) ogłaszanie konkursu ofert i przetargów dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych</p> <p>b) współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych szczególnie AA, Al-anon, Al-ateen</p> <p>c) jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych</p> <p>d) wspieranie grup młodzieżowych liderów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z lokalnymi mediami zmierzająca do upowszechnienia informacji o problemach alkoholowych i instytucjach pomocowych oraz o roli społeczności lokalnych. 	